

Posudek vedoucího bakalářské práce z oboru historie

Jan Lomíček, Utváření obrazu sovětského Ruska v meziválečném Československu. Bakalářská práce. UK FF 2006, 67 s.

Pan Lomíček napsal vhodně strukturovanou a formulačně vyvráslou bakalářskou práci. Navíc je z jeho textu velmi dobře patrné, že utváření obrazu sovětského Ruska v meziválečném Československu ho vnitřně zaujalo do té míry, že se úrovní svého zpracování místy přiblížil kvalitní diplomové práci. Přivítat je třeba též skutečnost, že si vybral problematiku nekonjunkturální, nicméně však čekající na objektivnější historické zpracování, jež, jak sám uvádí, lze považovat za jeden z předpokladů k pochopení mentálních procesů v české národní společnosti před r. 1945 i po něm.

Výchozím pramenem je mu poměrně reprezentativní kolekce vydaných cestopisů, či jiných postřehů a názorů očitých svědků, tj. těch čsl. občanů, jež tento stát navštívili. Do zkoumaného souboru nezařadil vzpomínky legionářů a to zřejmě z toho důvodu, že mu šlo o obraz Ruska, v němž již byla pevně ustanovena bolševická moc. Své téma zařazuje též adekvátním způsobem do dobového kontextu ať již československého, tak i sovětského, a to zejména stručnou analýzou činnosti příslušných organizací a institucí, jež se vzájemnými kontakty zabývaly.

Zvláště pečlivá je jeho analýza různých nabídek k poznávání SSSR prostřednictvím cestovní kanceláře Inturist, resp. Travema, jež působila od počátku 30. let 20. století i v Praze. Stejně zodpovědně se věnuje i jiným formám cestování do tohoto státu, vesměs podniknutých na pozvání oficiálních sovětských institucí, usilujících o to příznivě ovlivnit zejména české levicové intelektuály. Ve všech případech poukazuje na konkrétní způsoby, jimiž se sovětská strana snažila působit na návštěvníky z meziválečného Československa tak, aby byl jejich obraz sovětského Ruska co nejpozitivnější. Nedařilo se jí to ovšem ve všech případech, jak o tom svědčí mj. postřehy historika Jana Slavíka, katolického kněze Josefa Mádleho a levicového publicisty Jiřího Weila.

Za zvlášť podnětné považuji autorovy snahy o rámcové zmapování způsobu, jimž na návštěvníky působila symbolika pozitivního obrazu sovětské skutečnosti, s níž se při svých cestách setkávali na každém kroku a to i v rámci různých nabídek navštívit např. „vzorné“ průmyslové závody s jejich sociálním a kulturním zázemím či „vzorová“ nápravná zařízení propagující fenomén „převýchovy“ nepřátel bolševického režimu, a to zejména z řad kriminálních vězňů. Velký důraz byl též kladen na to, aby si odnesli pokud možno komplexní dojem, že jde nejen o šťastnou, po všech stránkách dynamickou a svobodnou zemi dělníků a rolníků, nýbrž i emancipovaných žen.

Autor přitom věnuje též pozornost vytváření symboliky úspěšného sovětského vojevůdce, bolševické politické elity a zejména pak propagandistickému utváření kultu osobnosti J. V. Stalina. V posledním případě se po mém soudu snažil zodpovědně vyrovnat s předjímáním jeho výsledku v době, kdy se teprve utvářel, což je třeba zvláště ocenit. Zároveň si je dobře vědom toho, že kritický obraz sovětské skutečnosti od André Gidea (1936) i Jiřího Weila (1937) a probíhající politické procesy dokázaly českou levicovou veřejnost zviklat v jejím pozitivním vidění SSSR jen částečně, na čemž mělo podíl též rostoucí mezinárodní ohrožení meziválečného Československa ze strany nacistického Německa.

Závěrem mohu tedy konstatovat, že p. Lomíček napsal velmi kvalitní bakalářskou práci, kterou rád navrhuji k úspěšné obhajobě.

Praha 6. 9. 2006

prof. PhDr. Jiří Štaif, CSc.

Ústav hospodářských a sociálních dějin UK FF